

No. 56629*

**Poland
and
Ukraine**

Treaty between the Republic of Poland and Ukraine on good neighbourliness, friendly relations and cooperation. Warsaw, 18 May 1992

Entry into force: *30 December 1992 by the exchange of the instruments of ratification, in accordance with article 21(1)*

Authentic texts: *Polish and Ukrainian*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Poland, 1 April 2021*

**No UNTS volume number has yet been determined for this record. The Text(s) reproduced below, if attached, are the authentic texts of the agreement /action attachment as submitted for registration and publication to the Secretariat. For ease of reference they were sequentially paginated. Translations, if attached, are not final and are provided for information only.*

**Pologne
et
Ukraine**

Traité entre la République de Pologne et l'Ukraine concernant le bon voisinage, les relations amicales et la coopération. Varsovie, 18 mai 1992

Entrée en vigueur : *30 décembre 1992 par l'échange des instruments de ratification, conformément au paragraphe 1 de l'article 21*

Textes authentiques : *polonais et ukrainien*

Enregistrement auprès du Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies : *Pologne, 1er avril 2021*

**Aucun numéro de volume n'a encore été attribué à ce dossier. Les textes disponibles qui sont reproduits ci-dessous sont les textes originaux de l'accord ou de l'action tels que soumis pour enregistrement. Par souci de clarté, leurs pages ont été numérotées. Les traductions qui accompagnent ces textes ne sont pas définitives et sont fournies uniquement à titre d'information.*

[POLISH TEXT – TEXTE POLONAIS]

T R A K T A T

między
Rzeczpospolitą Polską
a
Ukrainą
o dobrym sąsiedztwie, przyjaznych stosunkach i współpracy

Rzeczpospolita Polska i Ukraina, zwane dalej Stronami,

- przestrzegając celów i zasad Karty Narodów Zjednoczonych, Aktu Końcowego Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Paryskiej Karty dla Nowej Europy oraz innych dokumentów współpracy europejskiej;

- potwierdzając poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności, zasad demokracji i sprawiedliwości;

- pragnąc wnieść wkład w budowę sprawiedliwego i pokojowego ładu europejskiego, opartego na ogólnoeuropejskich normach i mechanizmach w dziedzinie bezpieczeństwa;

- doceniając znaczenie przyjaznych stosunków polsko-ukraińskich dla budowania solidarności europejskiej;

- świadome swojej współodpowiedzialności za pokój, bezpieczeństwo, porozumienie i współpracę na kontynencie europejskim, w tym w Europie Środkowej;

- przekonane, że pozytywne składniki bogatej historii stosunków polsko-ukraińskich będą sprzyjać rozszerzaniu współpracy między bratnimi narodami;

- uwzględniając, że na terytoriach obydwu Stron mieszkający tam od wieków Polacy i Ukraińcy wnoszą istotny wkład w rozwój obu Państw i kultury obu narodów, jak również Europy;

- mając świadomość, że z przywróceniem pełnej niezależności politycznej Państwu Polskiemu i z powstaniem niezależnego Państwa Ukraińskiego polsko-ukraińskie stosunki wchodzi w jakościowo nowy okres;

- wyrażając satysfakcję z nawiązania między nimi stosunków dyplomatycznych;

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

W nowych warunkach politycznych Strony zobowiązują się rozwijać stosunki w duchu przyjaźni, współpracy, wzajemnego szacunku, zrozumienia, zaufania i dobrego sąsiedztwa na podstawie prawa międzynarodowego, w tym zasad suwerennej równości, niestosowania siły lub groźby jej użycia, nienaruszalności granic, integralności terytorialnej, pokojowego załatwiania sporów, nieingerencji w sprawy wewnętrzne, samostanowienia narodów, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, wykonania w dobrej wierze zobowiązań wynikających z prawa międzynarodowego.

Artykuł 2

Strony uważają za nienaruszalną istniejącą i wytyczoną w terenie granicę między nimi i potwierdzają, że nie mają wobec siebie żadnych roszczeń terytorialnych oraz nie będą takich roszczeń wysuwać w przyszłości.

Artykuł 3

1. Strony, w celu umocnienia bezpieczeństwa, zaufania, stabilności i współpracy, będą aktywnie współdziałać w odpowiednich europejskich mechanizmach i strukturach na podstawie Aktu Końcowego Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Paryskiej Karty dla Nowej Europy, Traktatu o Konwencjonalnych Siłach Zbrojnych w Europie, Układu o Nierozprzestrzenianiu Broni Jądrowej oraz innych międzynarodowych porozumień w dziedzinie rozbrojenia.

2. Strony będą współpracować na rzecz bezpieczeństwa i stabilności w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa regionalnego, i w tym celu będą wspierać proces rozbrojenia w dziedzinie broni jądrowej, chemicznej i innych rodzajów broni masowej zagłady oraz broni konwencjonalnej.

3. W celu zapobiegania rozprzestrzenianiu broni masowej zagłady w świecie, a zwłaszcza w Europie, Strony wyrzekają się posiadania, nabywania i wytwarzania takiej broni. Strony gwarantują także pełną kontrolę wytwarzania i przechowywania na swoich terytoriach materiałów i substancji, które służą celom pokojowym, lecz mogą być wykorzystane do produkcji broni masowej zagłady, jak również pełną kontrolę eksportu tych materiałów i substancji oraz technologii służących ich wytwarzaniu.

Artykuł 4

1. Zgodnie z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych, Strony będą rozstrzygać spory, które mogłyby powstać między nimi, wyłącznie środkami pokojowymi i wyrzekają się użycia siły lub groźby jej użycia w stosunkach wzajemnych.

2. Żadna ze Stron nie pozwoli, aby z jej terytorium państwo trzecie lub państwa trzecie dokonały aktu agresji zbrojnej przeciwko drugiej Stronie.

3. W razie, gdyby państwo trzecie lub państwa trzecie dokonały napaści zbrojnej na jedną ze Stron, druga Strona nie będzie udzielała jakiegokolwiek pomocy militarnej i poparcia politycznego takiemu państwu lub takim państwom przez cały czas trwania konfliktu zbrojnego oraz będzie działać na rzecz uregulowania tego konfliktu zgodnie z zasadami i procedurą Karty Narodów Zjednoczonych i dokumentami Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

4. Strony będą przeprowadzać systematyczne konsultacje w sprawach bezpieczeństwa międzynarodowego na wszystkich szczeblach. Jeżeli jedna ze Stron uzna, że powstała sytuacja lub spór, który zagraża lub może zagrażać utrzymaniu międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, albo je narusza, Strony przeprowadzą niezwłoczne konsultacje dotyczące sposobów uregulowania sporu lub położenia kresu powstałej sytuacji.

5. Strony będą rozwijać wzajemnie korzystną współpracę wojskową na podstawie odrębnych porozumień.

Artykuł 5

W celu umacniania i dalszej instytucjonalizacji Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie i innych struktur ogólnoeuropejskich, Strony będą działać na rzecz współpracy politycznej, gospodarczej, ekologicznej, kulturalnej, naukowej, humanitarnej i prawnej, zwłaszcza wspóltworzenia, rozwijania i upowszechniania ogólnoeuropejskich standardów w tych dziedzinach.

Artykuł 6

1. Strony będą odbywać konsultacje na różnych szczeblach, w tym najwyższym, w celu zapewnienia harmonijnego rozwoju wzajemnych stosunków, jak również współpracy w sprawach o charakterze wielostronnym, stanowiących przedmiot zainteresowania obu Stron, ze szczególnym uwzględnieniem problemów bezpieczeństwa międzynarodowego.

2. Strony będą tworzyć sprzyjające warunki dla szerokiego rozwoju kontaktów międzyparlamentarnych.

3. Ministrowie Spraw Zagranicznych obu Stron będą się spotykać przynajmniej raz w roku.

4. Strony będą rozwijać współpracę między odpowiednimi organami władzy i administracji państwowej. W zależności od potrzeb na podstawie odpowiednich porozumień będą powoływać komisje mieszane.

5. Strony wyrażają wspólne zainteresowanie regionalną współpracą wielostronną.

Artykuł 7

1. Strony będą sprzyjać wzajemnie korzystnej współpracy gospodarczej, w tym handlowej, opartej na zasadach rynkowych i zapewnią dogodne warunki takiej współpracy z uwzględnieniem ochrony inwestycji, technologii, praw autorskich i patentowych oraz będą dokonywać odpowiednich regulacji prawnomiędzynarodowych w zakresie obiegu kapitałów, przepływu siły roboczej, towarów i usług, jak również będą zawierać odpowiednie umowy w zakresie współpracy gospodarczej.

2. Strony będą ułatwiać rozwój współpracy przedsiębiorstw państwowych i prywatnych oraz innych podmiotów gospodarczych.

3. Strony będą dokonywać wymiany doświadczeń oraz udzielać sobie pomocy w procesie tworzenia i rozwoju gospodarki rynkowej.

4. Strony będą sprzyjać rozwojowi współpracy naukowej i technicznej.

Artykuł 8

1. Strony będą współpracować w celu doskonalenia wzajemnych i tranzytowych połączeń transportowych i związanej z nimi infrastruktury we wszystkich dziedzinach transportu, łącznie z transportem rurociągowym oraz liniami energetycznymi.

2. Strony będą podejmować kroki na rzecz modernizacji i rozwoju połączeń telekomunikacyjnych.

3. Strony będą sprzyjać współpracy międzynarodowej w dziedzinie transportu i łączności. Ich właściwe organy będą zawierać odrębne umowy w tym zakresie, odpowiadające standardom i normom międzynarodowym.

Artykuł 9

1. Strony będą dążyć do zapewnienia trwałego bezpieczeństwa ekologicznego i znaczącego zmniejszenia istniejącego zanieczyszczenia środowiska. Zgodnie z międzynarodowymi standardami będą także dążyć do zapobiegania wszelkim zanieczyszczeniom transgranicznym, między innymi przez stosowanie bezpiecznych technologii i produkcję ekologicznie czystą, zwłaszcza w rejonach przygranicznych oraz w dorzeczach Bugu i Sanu.

2. Strony będą zmierzać do całkowitej likwidacji zagrożeń promieniotwórczych, chemicznych i biologicznych, zgodnie ze standardami Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej i innymi odpowiednimi standardami międzynarodowymi. Będą się niezwłocznie wzajemnie informować oraz tworzyć systemy wczesnego ostrzegania i wzajemnej pomocy na wypadek powstania lub niebezpieczeństwa pojawienia się takich zagrożeń.

3. Strony będą brać udział w tworzeniu skoordynowanej międzynarodowej strategii ochrony środowiska, a w szczególności przykładać należyłą wagę do ochrony fauny i flory w obu Państwach.

4. Właściwe organy Stron będą zawierać odrębne umowy dotyczące bezpieczeństwa i współpracy ekologicznej, zgodne ze standardami międzynarodowymi.

Artykuł 10

1. Strony będą sprzyjać ustanowieniu i rozwojowi bezpośrednich kontaktów i współpracy między regionami, jednostkami administracyjno-terytorialnymi i miastami Rzeczypospolitej Polskiej i Ukrainy. Szczególna uwaga poświęcona będzie współpracy w obszarach przygranicznych. Strony będą współpracować w dziedzinie perspektywicznego planowania rozwoju regionów przygranicznych.

2. W celu realizacji tych ustaleń będzie utworzona Komisja Międzyrządowa do spraw Współpracy Międzyregionalnej.

3. Strony będą zwiększać liczbę przejść granicznych oraz usprawnią przeprowadzanie kontroli celnej i granicznej.

Artykuł 11

1. Strony, zgodnie z ogólnie obowiązującymi standardami międzynarodowymi dotyczącymi ochrony mniejszości narodowych, uznają prawo członków mniejszości polskiej na Ukrainie i ukraińskiej w Rzeczypospolitej Polskiej, indywidualnie lub wspólnie z innymi członkami danej mniejszości, do zachowania, wyrażania i rozwijania swojej tożsamości etnicznej, kulturowej, językowej i religijnej bez jakiegokolwiek dyskryminacji i w warunkach pełnej równości wobec prawa. Strony podejmą niezbędne działania w celu realizacji tego prawa, w szczególności prawa do:

- nauczania i uczenia się języka ojczystego i w języku ojczystym, swobodnego posługiwania się nim, dostępu, rozpowszechniania i wymiany informacji w tym języku;
- zakładania i utrzymywania własnych instytucji i stowarzyszeń oświatowych, kulturalnych i religijnych;
- wyznawania i praktykowania swej religii;
- używania imion i nazwisk w brzmieniu przyjętym dla języka ojczystego;
- ustanawiania i utrzymywania niezakłóconych kontaktów między sobą w obrębie kraju zamieszkania, jak również przez granice.

2. Strony potwierdzają, że przynależność do mniejszości narodowej jest sprawą indywidualnego wyboru osoby i że nie mogą z tego wynikać dla niej żadne niekorzystne następstwa. Każda ze Stron będzie chroniła na swoim terytorium tożsamość narodową mniejszości drugiej Strony przed jakimkolwiek działaniem zagrażającym tej tożsamości i tworzyła warunki dla jej umacniania.

3. Każda osoba należąca do mniejszości polskiej na Ukrainie oraz ukraińskiej w Rzeczypospolitej Polskiej jest zobowiązana jak każdy obywatel do lojalności wobec Państwa swego zamieszkania, kierując się ustawodawstwem tego Państwa.

Artykuł 12

1. Strony będą podejmować i wspierać działania zmierzające do zachowania i rozwijania pozytywnych tradycji wspólnego dziedzictwa oraz przełamywania uprzedzeń i negatywnych stereotypów w stosunkach między obu narodami. W tych celach Strony stworzą warunki do wzajemnego swobodnego rozpowszechniania rzetelnych informacji o wszystkich sferach ich życia społecznego i kulturalnego.

2. Doceniając szczególne znaczenie współpracy w dziedzinie humanitarnej, Strony będą sprzyjać swobodnym kontaktom między obywatelami obydwu Państw, jak również współpracy organizacji społecznych, partii politycznych oraz stowarzyszeń naukowych i twórczych.

3. Uznając doniosłą rolę młodego pokolenia w budowaniu nowych stosunków między narodami, Strony będą sprzyjać dalszemu rozwojowi przyjaznych związków pomiędzy młodzieżą obu Państw.

4. Strony będą udzielać poparcia rozwojowi kontaktów w dziedzinie sportu i turystyki.

Artykuł 13

1. Opierając się na pozytywnych wartościach wielowiekowego wspólnego dziedzictwa kulturowego Polski i Ukrainy i ich wkładu do cywilizacji europejskiej, Strony będą sprzyjać współpracy w dziedzinie kultury, nauki i oświaty przestrzegając światowych i europejskich standardów określonych w szczególności w konwencjach UNESCO, Europejskiej Konwencji Kulturalnej z 1953 roku, i dokumentach Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, w tym Krakowskiego Sympozjum na temat Dziedzictwa Kulturalnego Państw Uczestniczących w Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

2. W celu wzajemnego upowszechniania wiedzy o narodowym dorobku w dziedzinie kultury, nauki i oświaty, a także dążąc do promocji nowych osiągnięć w tej dziedzinie, każda ze Stron na podstawie odrębnych umów będzie powoływać na terytorium drugiej Strony - przy jej szerokim poparciu dla tej działalności - ośrodki informacji i kultury. Strony będą także ułatwiać rozpowszechnianie prasy, druków i materiałów audio-wizualnych drugiej Strony oraz współdziałać w dziedzinie radia, telewizji i agencji prasowych.

3. Strony będą rozszerzać wymianę kulturalną w różnych formach oraz będą sprzyjać współpracy między instytucjami i stowarzyszeniami kulturalnymi, w tym związkami twórczymi, a także bezpośrednim kontaktom między twórcami.

4. Strony będą zapewniać należyłą ochronę prawną, materialną i inną znajdującym się na ich terytoriach wartościom, zabytkom i obiektom związanym z dziedzictwem kulturalnym i historycznym drugiej Strony, jak również będą działać na rzecz ich ujawniania, zachowania, scalania, wprowadzania do obiegu kulturalnego, w tym tworzenia swobodnego dostępu do nich. Ponadto Strony zgodnie z normami powszechnego prawa międzynarodowego, porozumieniami dwustronnymi i innymi standardami międzynarodowymi będą zmierzać do ujawnienia i zwrotu dóbr kulturalnych i historycznych, które zaginęły, zostały bezprawnie wywiezione lub w inny nielegalny sposób znalazły się na terytorium drugiej Strony.

5. W celu rozwiązania tych spraw Rządy Stron powołają pełnomocników, którzy podejmą odpowiednie działania.

Artykuł 14

Strony będą działać na rzecz rozwoju współpracy szkół, uczelni i instytucji naukowych, między innymi w dziedzinie wymiany pracowników naukowych, wykładowców, studentów, doktorantów i stypendystów oraz będą sprzyjać wspólnym pracom badawczym.

Artykuł 15

Strony będą popierać współpracę oświatową, w tym nauczanie języka polskiego na Ukrainie oraz języka ukraińskiego w Rzeczypospolitej Polskiej w ramach szkół i uczelni, a także poza nimi.

Artykuł 16

1. Strony będą rozwijać, intensyfikować i doskonalić stosunki prawne i konsularne, w tym pomoc prawną w sprawach cywilnych, karnych i administracyjnych, z uwzględnieniem ich systemów prawnych oraz umów dwustronnych i wielostronnych, w szczególności odpowiednich konwencji Rady Europy.

2. Strony będą współdziałać w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej, terroryzmu, przestępczości gospodarczej, przestępczości związanej z narkotykami, nielegalnego handlu dziełami sztuki, aktów bezprawia stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego i żeglugi morskiej, wytwarzania i wprowadzania do obiegu fałszywych środków płatniczych, przemytu, a także innych rodzajów przestępczości. Warunki tej współpracy zostaną uzgodnione odrębnie.

Artykuł 17

1. Strony będą rozwijać wszechstronną współpracę w dziedzinie ochrony zdrowia i higieny środowiska, w szczególności w zakresie zwalczania chorób zakaźnych, cywilizacyjnych i innych powodowanych warunkami środowiska oraz zapobiegania tym chorobom. Strony będą realizować wzajemną wymianę informacji w tych dziedzinach.

2. Strony będą współpracować w dziedzinie ubezpieczeń i opieki społecznej.

Artykuł 18

1. Strony zachowają i obejmą ochroną prawną, jak również będą utrzymywać zgodnie z normami prawa międzynarodowego, w tym humanitarnego, oraz zwyczajami narodowymi i religijnymi, wojskowe i cywilne groby, cmentarze i miejsca pochówku znajdujące się obecnie lub w przyszłości odkryte na ich terytoriach, stanowiące przedmiot pamięci i czci obywateli drugiej Strony.

2. Obywatele obu Stron będą mieli dostęp do grobów, cmentarzy i miejsc pochówku rodaków, które znajdują się na terytorium drugiej Strony.

Artykuł 19

Postanowienia niniejszego Traktatu nie naruszają praw i zobowiązań wynikających z dwustronnych i wielostronnych umów obowiązujących w stosunkach każdej ze Stron z innymi państwami.

Artykuł 20

Niniejszy Traktat będzie zarejestrowany w Sekretariacie Organizacji Narodów Zjednoczonych zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

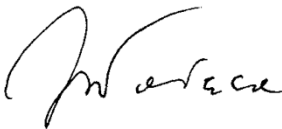
Artykuł 21

1. Niniejszy Traktat podlega ratyfikacji i wejdzie w życie w dniu wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Kijowie.

2. Niniejszy Traktat zostaje zawarty na okres piętnastu lat. Po tym terminie jego moc obowiązująca ulega automatycznemu przedłużeniu każdorazowo na okres pięcioletni, jeżeli żadna ze Stron nie wypowie go w drodze notyfikacji na rok przed upływem danego okresu.

Sporządzono w Warszawie, dnia 18 maja 1992 roku w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i ukraińskim, przy czym obydwa teksty posiadają jednakową moc.

Za Rzeczpospolitą Polską

Za Ukrainę

[UKRAINIAN TEXT – TEXTE UKRAINIEN]

Д О Г О В І Р

між
Республікою Польщею і Україною
про
добросусідство, дружні відносини і співробітництво

Республіка Польща і Україна, які надалі іменуються
Сторонами,

поважаючи цілі та принципи Статуту Організації Об'єднаних
Націй, Заключного Акта Наради з безпеки і співробітництва в
Європі, Паризької Хартії для нової Європи, а також інших доку-
ментів з питань європейського співробітництва,

підтверджуючи повагу до прав людини і основних свобод,
принципів демократії і справедливості,

прагнучи зробити внесок у будівництво справедливого і
мирного європейського ладу, що спирається на загальноєвропей-
ські норми і механізми в галузі безпеки,

високо оцінюючи значення дружніх польсько-українських від-
носин для досягнення європейської солідарності,

усвідомлюючи свою спільну відповідальність за мир, безпе-
ку, взаєморозуміння і співробітництво в Центральній Європі і
на європейському континенті в цілому,

будучи переконаними, що позитивні складові частини бага-
тої історії польсько-українських відносин сприятимуть розширен-
ню співробітництва між братніми народами,

враховуючи, що на території обох Сторін поляки і українці, які проживають там з давніх часів, роблять суттєвий внесок у розвиток держав і культур обох народів, а також Європи в цілому,

усвідомлюючи, що, із відновленням повної політичної незалежності польською державою і створенням незалежної української держави, польсько-українські відносини вступають у якісно новий період,

висловлюючи задоволення встановленням між ними дипломатичних відносин,

домовились про таке:

Стаття I

Сторони зобов'язуються в нових політичних умовах розвивати відносини в дусі дружби, співробітництва, взаємної поваги, взаєморозуміння, довіри і добросусідства на основі міжнародного права, в тому числі принципів суверенної рівності, незастосування сили або погрози силою, непорушності кордонів, територіальної цілісності, мирного врегулювання спорів, невтручання у внутрішні справи, самовизначення народів, поваги прав людини і основних свобод, сумлінного виконання міжнародно-правових зобов'язань.

Стаття 2

Сторони визнають непорушними існуючі і позначені на місцевості кордони між ними і підтверджують, що не мають жодних територіальних претензій одна до одної і не висуватимуть таких претензій в майбутньому.

Стаття 3

1. З метою зміцнення безпеки, довіри, стабільності та співробітництва Сторони активно співпрацюватимуть у відповідних європейських механізмах та структурах на основі Заключного Акта Ради з безпеки та співробітництва в Європі, Паризької Хартії для нової Європи, Договору про звичайні збройні сили в Європі, Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, а також інших міжнародних угод з питань роззброєння.

2. Сторони співробітничатимуть в цілях безпеки і стабільності в Європі, приділяючи особливу увагу регіональній безпеці, і з цією метою підтримуватимуть процес роззброєння у галузі ядерної, хімічної, інших видів зброї масового знищення та звичайних озброєнь.

3. З метою запобігання розповсюдженню зброї масового знищення в світі, особливо в Європі, Сторони відмовляються від володіння, набуття та виробництва такої зброї. Сторони також гарантують здійснення повного контролю над виробництвом і зберіганням на своїх територіях матеріалів і речовин, що служать мирним цілям, але можуть бути використані для виробництва

зброї масового знищення, і повного контролю над експортом таких матеріалів і речовин, а також технологій, що служать їх виробництву.

Стаття 4

1. Згідно з принципами Статуту Організації Об'єднаних Націй Сторони розв'язуватимуть спори, що можуть виникати між ними, виключно мирними засобами і відмовляються від застосування сили або погрози силою у взаємних відносинах.

2. Жодна із Сторін не дозволить, щоб з її території третя держава або треті держави вчинили акт збройної агресії проти другої Сторони.

3. У випадку, коли третя держава або треті держави вчинять збройний напад на одну із Сторін, друга Сторона не надаватиме ніякої військової допомоги і політичної підтримки такій державі або таким державам протягом усього збройного конфлікту і прагнучиме до його врегулювання згідно з принципами і процедурою Статуту Організації Об'єднаних Націй і документами Народи з безпеки і співробітництва в Європі.

4. Сторони проводитимуть систематичні консультації з проблем міжнародної безпеки на всіх рівнях. Якщо одна із Сторін вважатиме, що ситуація, яка виникла, або спір загрожує або може загрозувати підтриманню міжнародного миру і безпеки або порушує їх, Сторони проводитимуть негайні консультації, що стосуються способів врегулювання спору чи покладення кінця ситуації, що виникла.

5. Сторони розвиватимуть взаємовигідне військове співробітництво на основі окремих угод.

Стаття 5

З метою зміцнення і подальшої інституціоналізації Ради з безпеки і співробітництва в Європі, інших загальноєвропейських структур Сторони сприятимуть політичному, економічному, екологічному, культурному, науковому, гуманітарному і правовому співробітництву між ними, зокрема, створенню, розвитку і розповсюдженню загальноєвропейських стандартів у цих галузях.

Стаття 6

1. Сторони проводитимуть консультації на різних рівнях, у тому числі на найвищому, з метою забезпечення гармонійного розвитку взаємних відносин, а також співробітництва з питань, що мають багатосторонній характер і становлять інтерес для Сторін, приділяючи при цьому особливу увагу питанням міжнародної безпеки.

2. Сторони створюватимуть сприятливі умови для широкого розвитку міжпарламентських зв'язків.

3. Міністри закордонних справ обох Сторін зустрічатимуться не менше одного разу на рік.

4. Сторони розвиватимуть співробітництво між відповідними органами державної влади і управління. Залежно від потреб, вони утворюватимуть змішані комісії на підставі відповідних домовленостей.

5. Сторони висловлюють обопільну зацікавленість у багатосторонньому регіональному співробітництві.

Стаття 7

1. Сторони сприятимуть взаємовигідному економічному співробітництву, в тому числі торговому, яке б спиралося на ринкові принципи і забезпечувало необхідні умови для такої співпраці з урахуванням захисту інвестицій, технологій, авторських і патентних прав, здійснюватимуть відповідне міжнародно-правове регулювання в сфері обігу капіталів, пересування робочої сили, товарів і послуг, а також укладатимуть відповідні угоди в галузі економічного співробітництва.

2. Сторони сприятимуть розвитку співробітництва державних і приватних підприємств, а також інших суб'єктів господарської діяльності.

3. Сторони обмінюватимуться досвідом, а також надаватимуть одна одній допомогу в процесі створення і розвитку ринкової економіки.

4. Сторони сприятимуть розвитку науково-технічного співробітництва.

Стаття 8

1. Сторони співпрацюватимуть з метою вдосконалення взаємних і транзитних транспортних сполучень, а також пов'язаної з цим інфраструктури в усіх видах транспорту, в тому числі трубопроводного і ліній електропередач.

2. Сторони вживатимуть заходів з метою модернізації і розвитку телекомунікаційних мереж.

3. Сторони сприятимуть міжнародному співробітництву в галузі транспорту і зв'язку. Їхні відповідні органи укладатимуть окремі угоди з цих питань, що відповідатимуть загальноновизнаним міжнародним нормам і стандартам.

Стаття 9

1. Сторони прагнуть до забезпечення стабільної екологічної безпеки і значного зниження існуючого забруднення навколишнього середовища. Вони також прагнуть запобігати у відповідності з діючими міжнародними стандартами будь-яким транскордонним забрудненням, в тому числі шляхом застосування безпечних технологій і випуску екологічно чистої продукції, зокрема, в районах, що прилягають до спільного кордону, а також в басейнах рік Бугу і Сяну.

2. Сторони прагнуть до повної ліквідації радіаційної, хімічної і біологічної загрози згідно з правилами Міжнародного агентства по атомній енергії та іншими відповідними міжнародними стандартами. Вони негайно інформуватимуть одна одну та створюватимуть системи завчасного попередження і взаємодопомоги на випадок виникнення або небезпеки виникнення таких загроз.

3. Сторони братимуть участь у створенні скоординованої міжнародної стратегії охорони природного середовища, приділяючи, зокрема, належну увагу охороні фауни і флори обох країн.

4. Відповідні органи Сторін укладатимуть окремі угоди, що стосуються екологічної безпеки і співробітництва, які відповідатимуть міжнародним стандартам.

Стаття IO

I. Сторони сприятимуть встановленню і розвитку безпосередніх зв'язків та співробітництва між регіонами, адміністративно-територіальними одиницями та містами Республіки Польщі і України. Особлива увага приділятиметься прикордонному співробітництву. Сторони співпрацюватимуть у галузі перспективного планування розвитку прикордонних регіонів.

2. З метою реалізації цих положень буде створено міжурядову комісію з питань мікререгіонального співробітництва.

3. Сторони збільшуватимуть кількість кордонних переходів, а також вдосконалюватимуть прикордонний та митний контроль.

Стаття II

I. Сторони згідно з загальновизнаними міжнародними стандартами, що стосуються захисту національних меншостей, визнають право членів української меншості в Республіці Польщі і польської – в Україні на індивідуальне або спільне з іншими членами меншості збереження, вираження і розвиток своєї етнічної, культурної, мовної і релігійної самобутності без будь-якої дискримінації і в умовах повної рівності перед законом. Сторони вживатимуть відповідних заходів з метою реалізації цього права, зокрема, права на:

- вивчення рідної мови і навчання нею, її вільне вживання, доступ до інформації, її розповсюдження і обмін цією мовою;
- заснування і утримання власних освітніх, культурних і релігійних організацій і товариств;
- сповідування своєї релігії;
- вживання імен і прізвищ у звучанні, властивому рідній мові;
- встановлення і підтримання безперешкодних контактів між собою як у межах держави проживання, так і поза її межами.

2. Сторони підтверджують, що належність до національної меншості є справою індивідуального вибору особи і що з цього не можуть випливати для неї жодні негативні наслідки. Кожна Сторона захищатиме на своїй території національну меншість другої Сторони від будь-якої діяльності, котра загрожує її самобутності, і створюватиме умови для її зміцнення.

3. Будь-яка особа, що належить до національної меншості, української - в Республіці Польщі і польської - в Україні, зобов'язана, як і кожен громадянин, бути лояльною до держави свого проживання, керуючись законодавством цієї держави.

Стаття 12

1. Сторони вживатимуть і підтримуватимуть заходи, спрямовані на збереження і розвиток позитивних традицій спільної спадщини, а також подолання упереджень і негативних стереотипів у

відносинах між двома народами. З цією метою Сторони створять умови для взаємного вільного розповсюдження об'єктивної інформації про всі сфери їхнього громадського і культурного життя.

2. Усвідомлюючи особливе значення співробітництва у гуманітарній сфері, Сторони сприятимуть вільним контактам між громадянами обох держав, а також співробітництву громадських організацій, політичних партій, наукових установ і творчих спілок.

3. Визнаючи важливу роль молодого покоління у розбудові нових відносин між народами, Сторони сприятимуть подальшому розвиткові дружніх зв'язків між молоддю обох країн.

4. Сторони сприятимуть розвиткові контактів у галузі спорту і туризму.

Стаття ІЗ

І. Спираючись на позитивні цінності багатовікової спільної культурної спадщини Польщі і України та їх внесок до європейської цивілізації, Сторони сприятимуть співробітництву в галузі культури, науки і освіти, дотримуючись світових та європейських стандартів, що визначені, зокрема, в конвенціях ЮНЕСКО, Європейській культурній конвенції 1953 року і документах Ради з безпеки і співробітництва в Європі, в тому числі Враківського симпозиуму по культурній спадщині держав-учасниць Ради з безпеки і співробітництва в Європі.

2. З метою взаємного розповсюдження знань про національний доробок у галузі культури, науки і освіти, а також прагнучи пропагувати нові досягнення в цій сфері, кожна із Сторін на підставі окремих угод організуватиме культурно-інформаційні центри на території другої Сторони, яка надаватиме широку підтримку їхній діяльності. Сторони також полегшуватимуть розповсюдження преси, інших друкованих і аудіовізуальних матеріалів одна одної і співробітничатимуть у галузі радіо, телебачення й діяльності інформаційних агентств.

3. Сторони розширюватимуть культурний обмін у різних формах, а також сприятимуть співробітництву між культурними установами і організаціями, в тому числі між творчими спілками, та безпосереднім контактам між митцями.

4. Сторони забезпечуватимуть належний правовий, матеріальний та інший захист цінностей, пам'яток і об'єктів, пов'язаних з культурною та історичною спадщиною другої Сторони, що знаходяться на їхніх територіях, а також сприятимуть їх виявленню, збереженню, відновленню цілісності, впровадженню до культурного обігу, в тому числі забезпеченню вільного доступу до них. Окрім того, Сторони у відповідності з загальновизнаними нормами міжнародного права, двосторонніми угодами та іншими міжнародними стандартами вживатимуть заходів, спрямованих на виявлення і повернення культурних та історичних цінностей, які були втрачені, незаконно вивезені або іншим нелегальним шляхом опинилися на території другої Сторони.

5. З метою вирішення цих питань Уряди Сторін призначатимуть повноважних представників, які організовуватимуть відповідну діяльність.

Стаття I4

Сторони сприятимуть розвиткові співробітництва між школами, іншими учбовими закладами і науковими установами, в тому числі в галузі обміну науковими працівниками, викладачами, студентами, аспірантами і стипендіатами, а також здійсненню спільних науково-дослідних робіт.

Стаття I5

Сторони сприятимуть співробітництву в галузі освіти, в тому числі вивченню української мови в Республіці Польщі і польської мови – в Україні в школах, інших учбових закладах, а також поза їх межами.

Стаття I6

I. Сторони розвиватимуть, інтенсифікуватимуть і вдосконалюватимуть правові і консульські відносини, в тому числі правову допомогу у цивільних, карних і адміністративних справах, з урахуванням їхніх правових систем, а також двосторонніх і багатосторонніх угод, зокрема, відповідних конвенцій, укладених в рамках Ради Європи.

2. Сторони співробітничатимуть у боротьбі з організованою злочинністю, тероризмом, господарською злочинністю, злочинністю, пов'язаною з наркотиками, нелегальною торгівлею творами мистецтва, незаконними актами, що становлять загрозу безпеці цивільних повітряних та морських сполучень, з виробництвом і запровадженням до обігу фальшивих платіжних засобів, контрабандою, а також з іншими проявами злочинності. Умови цього співробітництва будуть узгоджені окремо.

Стаття І7

І. Сторони розвиватимуть всебічне співробітництво в галузі охорони здоров'я і санітарної гігієни, зокрема, профілактики і боротьби з інфекційними хворобами, хворобами цивілізації та іншими захворюваннями, викликаними умовами природного середовища. Сторони здійснюватимуть взаємний обмін інформацією з цих питань.

2. Сторони співробітничатимуть в галузі страхування і соціального забезпечення.

Стаття І8

І. Сторони зберігатимуть і братимуть під правовий захист, а також утримуватимуть згідно з нормами міжнародного, в тому числі гуманітарного, права та національними і релігійними звичаями військові та цивільні могили, цвинтарі та місця поховань, що знаходяться нині чи відкриваються у майбутньому на їхніх територіях і є об'єктом пам'яті і шани громадян другої Сторони.

2. Громадяни обох Сторін матимуть доступ до могил, цвинтарів та інших місць поховань співвітчизників, що знаходяться на території іншої Сторони.

Стаття 19

Положення цього Договору не зачіпають прав і зобов'язань, що випливають з чинних двосторонніх та багатосторонніх договорів, укладених кожною із Сторін з іншими державами.

Стаття 20

Цей Договір буде зареєстровано в Секретаріаті Організації Об'єднаних Націй у відповідності з статтею 102 Статуту Організації Об'єднаних Націй.

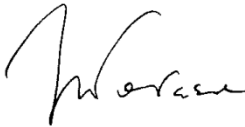
Стаття 21

1. Цей Договір підлягає ратифікації і набере чинності в день обміну ратифікаційними документами, який відбудеться у м.Києві.

2. Цей Договір укладається строком на п"ятнадцять років. Після закінчення цього строку дія Договору автоматично продовжуватиметься щоразу на наступний п"ятирічний період, якщо жодна із Сторін не заявить про відмову від нього у письмовій формі не пізніше ніж за один рік до закінчення строку його дії.

Здійснено у м.Варшаві " 18 " травня 1992 року в двох примірниках, кожний польською і українською мовами, при цьому обидва тексти мають однакову силу.

За Республіку Польщу

За Україну

[TRANSLATION – TRADUCTION]

TREATY BETWEEN THE REPUBLIC OF POLAND AND UKRAINE ON GOOD
NEIGHBOURLINESS, FRIENDLY RELATIONS AND COOPERATION

The Republic of Poland and Ukraine, hereinafter referred to as the “Parties”,

Adhering to the purposes and principles of the Charter of the United Nations, the Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe, the Charter of Paris for a New Europe and other documents on European cooperation,

Reaffirming respect for human rights and fundamental freedoms and for the principles of democracy and justice,

Wishing to contribute to building a just and peaceful order in Europe based on Europe-wide norms and mechanisms in the field of security,

Appreciating the importance of friendly Polish-Ukrainian relations for building European solidarity,

Aware of their shared responsibility for peace, security, agreement and cooperation on the European continent, including in Central Europe,

Convinced that the positive elements of the rich history of Polish-Ukrainian relations will contribute to enhancing the cooperation between our brother peoples,

Taking into account the fact that Poles and Ukrainians, who have been living in the territories of both Parties for centuries, contribute significantly to the development of both States and to the culture of both peoples, as well as to that of Europe,

Mindful that, with the re-establishment of the full political independence of the State of Poland and the establishment of the independent State of Ukraine, Polish-Ukrainian relations are entering a qualitatively new phase,

Expressing satisfaction at the establishment of diplomatic relations between them,

Have agreed as follows:

Article 1

Under the new political circumstances, the Parties commit themselves to developing relations in the spirit of friendship, cooperation, mutual respect, understanding, trust and good neighbourliness, on the basis of international law, including the principles of sovereign equality, restraint from force and from the threat of the use of force, the inviolability of borders, territorial integrity, the peaceful settlement of disputes, non-interference in external affairs, the self-determination of peoples, respect for human rights and fundamental freedoms, and the fulfilment in good faith of obligations arising from international law.

Article 2

The Parties deem the existing border marked in the area between them to be inviolable and affirm that they do not have any territorial claims in respect of the other Party and shall not lodge such claims in the future.

Article 3

1. With the aim of strengthening security, trust, stability and cooperation, the Parties shall actively cooperate in relevant European mechanisms and structures, on the basis of the Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe, the Charter of Paris for a New Europe, the Treaty on Conventional Armed Forces in Europe, the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons and other international disarmament agreements,

2. The Parties shall cooperate in the area of security and stability in Europe, in particular, regional security, and to that end shall support the disarmament process with regard to nuclear weapons, chemical weapons and other kinds of weapons of mass destruction and conventional arms.

3. In order to prevent the proliferation of weapons of mass destruction in the world, and especially in Europe, the Parties renounce the possession, purchase and production of such arms. The Parties shall also ensure that they have full control of the production and storage on their territories of materials and substances that serve peaceful purposes but that may be used to produce weapons of mass destruction, as well as full control of the export of such materials and substances, and of technologies for producing them.

Article 4

1. In accordance with the principles of the Charter of the United Nations, the Parties shall settle disputes that could arise between them exclusively through peaceful means and repudiate the use of force or the threat of the use of force in relations with the other Party.

2. Neither Party has allowed acts of armed aggression to be carried out from its territory by a third State or third States against the other Party.

3. In the event of armed aggression against one of the Parties by a third State or third States, the other Party shall not provide any military assistance or political support whatsoever to that State or those States for the entire duration of the armed conflict and shall act to settle the conflict in accordance with the principles and procedures of the Charter of the United Nations and the documents of the Conference on Security and Cooperation in Europe.

4. The Parties shall systematically consult with each other on matters of international security at all levels. If one of the Parties recognizes that a situation or dispute has arisen that threatens, may threaten or constitutes a breach of international peace and security, the Parties shall hold consultations without delay concerning ways in which to settle the dispute or put an end to the situation that has arisen.

5. The Parties shall develop mutually beneficial military cooperation on the basis of separate agreements.

Article 5

With the aim of strengthening and further institutionalizing the Conference on Security and Cooperation in Europe and other Europe-wide structures, the Parties shall cooperate in political, economic, environmental, cultural, scientific, humanitarian and legal fields, in particular by jointly creating, developing and disseminating Europe-wide standards in those areas.

Article 6

1. The Parties shall hold consultations at various levels, including at the highest level, to ensure the harmonious development of mutual relations, also in multilateral matters of interest to both Parties, especially with regard to matters of international security.
2. The Parties shall create favourable conditions for the extensive development of interparliamentary communication.
3. The Ministers for Foreign Affairs of both Parties shall meet at least once a year.
4. The Parties shall enhance collaboration between relevant entities of Government and of State administration. Depending on requirements under relevant agreements, joint commissions shall be established.
5. The Parties express their common interest in multilateral regional cooperation.

Article 7

1. The Parties shall foster mutually beneficial economic cooperation based on market rules, including with regard to trade, shall ensure favourable conditions for such cooperation for protecting investments, technologies, copyright and patents, shall apply the relevant regulations of international law regarding capital flows and the movement of workers, goods and services, and shall conclude appropriate agreements on economic cooperation.
2. The Parties shall facilitate the development of cooperation between State and private enterprises, and other economic entities.
3. The Parties shall exchange their experiences and provide each other with assistance in the process of forming and developing a market economy.
4. The Parties shall foster cooperation in science and technology.

Article 8

1. The Parties shall cooperate to improve reciprocal and transit transport connections, as well as related infrastructure in all transport matters, including pipelines and power lines.
2. The Parties shall take steps to upgrade and develop telecommunications connections.
3. The Parties shall foster international cooperation in transportation and communications. Their competent bodies shall conclude separate agreements in that regard, in accordance with international standards and norms.

Article 9

1. The Parties shall endeavour to ensure sustainable environmental security and a significant reduction in the existing level of environmental pollution. In accordance with international standards, they shall endeavour to prevent all cross-border pollution, including by using safe technologies and through environmentally friendly production, especially in border regions and in the River Bug and River San basins.
2. The Parties shall seek to totally eliminate radioactive, chemical and biological threats, in accordance with the standards of the International Atomic Energy Agency and other relevant

international standards. They shall inform each other immediately and create early warning systems and mutual assistance systems in the event that such threats arise or are at risk of occurring.

3. The Parties shall take part in the creation of a coordinated international strategy on environmental protection and, in particular, shall pay due attention to the protection of fauna and flora in both States.

4. Competent bodies of the Parties shall conclude specific agreements on environmental security and cooperation, in accordance with international standards.

Article 10

1. The Parties shall contribute to the establishment and development of direct communication and cooperation among regions, cities and administrative and territorial units of the Republic of Poland and Ukraine. Particular attention shall be paid to cooperation in border areas. The Parties shall cooperate in planning the potential development of border areas.

2. To that end, an intergovernmental commission on interregional cooperation shall be established.

3. The Parties shall increase the number of border crossings and ensure that customs and border checks are carried out.

Article 11

1. In accordance with prevailing binding international standards on the protection of national minorities, the Parties recognize the rights of members of the Polish minority in Ukraine and of the Ukrainian minority in the Republic of Poland, individually or jointly with other members of that minority, to preserve, express and develop their ethnic, cultural, linguistic and religious identity without any kind of discrimination and in conditions of complete equality before the law. The Parties shall take the measures necessary to exercise those rights, in particular the rights to:

- Teach and learn their mother tongue and in their mother tongue, to freely use their mother tongue, and to have access to, disseminate and exchange information in that language
- Establish and maintain their own educational, cultural and religious institutions and associations
- Profess and practise their religion
- Use first and last names in the accepted spelling of their mother tongue
- Establish and maintain unimpeded contact among themselves, within their country of residence and across borders.

2. The Parties confirm that belonging to a national minority is a matter of a person's individual choice and that there should be no unfavourable consequences as a result of that choice. Each Party shall protect on its territory the national identity of the minority of the other Party against any action threatening that identity and shall create the conditions for strengthening it.

3. Each person belonging to the Polish minority in Ukraine or to the Ukrainian minority in the Republic of Poland is required, as is every citizen, to be loyal to the State in which he or she lives and to be guided by the laws of that State.

Article 12

1. The Parties shall adopt and support measures aimed at maintaining and building on the positive traditions of their common heritage and overcoming any prejudices and negative stereotypes in relations between the two peoples. To that end, the Parties shall create conditions for readily exchanging reliable information on all aspects of their social and cultural life.

2. Appreciating the particular significance of cooperation in the humanitarian field, the Parties shall promote open communication between nationals of the two States, and also the collaboration of social organizations, political parties and scientific and artistic associations.

3. Recognizing the vital role of the younger generation in forging new relations between peoples, the Parties shall promote the further development of friendly relations between young people of both States.

4. The Parties shall provide support for furthering communication in the areas of sport and tourism.

Article 13

1. On the basis of the positive values shared by Poland and Ukraine over many centuries of common cultural heritage and their contributions to European civilization, the Parties shall promote cooperation in the areas of culture, science and education in compliance with the global and European standards described in detail in the conventions of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, the European Cultural Convention of 1953 and the documents of the Conference on Security and Cooperation in Europe, including those of the Krakow Symposium on the cultural heritage of the Conference on Security and Cooperation in Europe participating States.

2. With the aim of sharing knowledge on national achievements in the areas of culture, science and education, and in an effort to promote new achievements in those fields, each of the Parties, on the basis of separate agreements, shall establish information and cultural centres in the territory of the other State and shall provide broad support for their activities. The Parties shall also facilitate the dissemination of newspapers, and printed and audio-visual material of the other State and shall collaborate through radio, television and press agencies.

3. The Parties shall expand various forms of cultural exchange and promote cooperation between cultural institutions and associations, including creative partnerships, and direct communication between artists.

4. The Parties shall ensure the appropriate legal, material and other protection of valuables, monuments and objects on their territory associated with the cultural and historical heritage of the other Party, and shall endeavour to ensure their discovery, preservation, collection and circulation in the cultural sphere, including by ensuring ease of access. In addition, in accordance with the norms prevalent in international law, bilateral agreements and other international standards, the Parties shall endeavour to find and return cultural and historical goods that have gone missing, have been unlawfully exported or for any other illegal reason are located in the other Party.

5. In order to resolve such issues, the Parties' Governments shall appoint representatives to take the appropriate measures.

Article 14

The Parties shall work to enhance cooperation among schools, higher education establishments and academic institutions, inter alia through exchanges of researchers, lecturers, students, postgraduates and recipients of grants, and shall promote joint research work.

Article 15

The Parties shall support cooperation in education, including the teaching of the Polish language in Ukraine and of the Ukrainian language in the Republic of Poland, in schools, higher education establishments and elsewhere.

Article 16

1. The Parties shall develop, deepen and improve legal and consular relations, including legal aid in civil, criminal and administrative matters, taking into consideration their legal systems and bilateral and multilateral agreements, in particular, the relevant conventions of the Council of Europe.

2. The Parties shall cooperate to combat organized crime, terrorism, financial crimes, crimes associated with drugs, the smuggling of works of art, illegal acts that pose a threat to the safety of civil aviation and maritime transport, the production and circulation of counterfeit currency, smuggling, and other types of crime. The terms and conditions of cooperation in that regard shall be agreed upon separately.

Article 17

1. The Parties shall foster comprehensive cooperation with regard to health care and hygiene, especially in order to eradicate transmissible diseases and diseases related to modern civilization and other environmental factors, and to prevent such diseases. The Parties shall exchange information in those areas.

2. The Parties shall cooperate in the areas of insurance and social welfare.

Article 18

1. The Parties uphold and claim the right to protect and, in accordance with the rules of international law, including humanitarian law, as well as with national and religious customs, to maintain military and civilian graves, cemeteries and burial sites that are currently located, or are discovered in the future, in their territory and that are sites of remembrance and honour for nationals of the other Party.

2. Nationals of both Parties shall have access to the graves, cemeteries and burial sites of compatriots located in the territory of the other Party.

Article 19

The provisions of this Treaty shall not affect the rights and obligations arising from bilateral and multilateral agreements that contain binding provisions regarding the relations of each of the Parties with other States.

Article 20

This Treaty shall be registered with the Secretariat of the United Nations in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article 21

1. This Treaty is subject to ratification and shall enter into force on the day on which the instruments of ratification are exchanged, which shall be done in Kyiv.

2. This Treaty shall remain in force for 15 years. Thereafter, it shall be extended automatically, each time for a period of five years, provided that neither of the Parties has denounced it by means of a notification sent one year before that period has elapsed.

DONE at Warsaw on 18 May 1992 in two copies, each in the Polish and Ukrainian languages, both texts being equally authentic.

For the Republic of Poland:

[SIGNED]

For Ukraine:

[SIGNED]

[TRANSLATION – TRADUCTION]

TRAITÉ ENTRE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE ET L'UKRAINE SUR LE BON VOISINAGE, LES RELATIONS D'AMITIÉ ET LA COOPÉRATION

La République de Pologne et l'Ukraine, ci-après dénommées les « Parties »,

Adhérant aux buts et principes énoncés dans la Charte des Nations Unies, l'Acte final de la Conférence sur la sécurité et la coopération en Europe, la Charte de Paris pour une nouvelle Europe et d'autres documents sur la coopération européenne,

Réaffirmant le respect des droits de l'homme et des libertés fondamentales ainsi que des principes de démocratie et de justice,

Souhaitant contribuer à l'instauration d'un ordre juste et pacifique en Europe, fondé sur des normes et des mécanismes européens dans le domaine de la sécurité,

Tenant compte de l'importance des relations d'amitié entre la République de Pologne et l'Ukraine pour la construction de la solidarité européenne,

Conscientes de leur responsabilité partagée au service de la paix, de la sécurité, de l'entente et de la coopération sur le continent européen, y compris en Europe centrale,

Convaincues que les éléments positifs de la riche histoire des relations polono-ukrainiennes contribueront à renforcer la coopération entre nos peuples frères,

Tenant compte du fait que les Polonais et les Ukrainiens, qui vivent depuis des siècles sur les territoires des deux Parties, contribuent sensiblement au développement des deux États et à la culture des deux peuples, ainsi qu'à celle de l'Europe,

Conscientes qu'avec le rétablissement de la pleine indépendance politique de l'État de Pologne et la création de l'État indépendant d'Ukraine, les relations polono-ukrainiennes entrent dans une phase qualitativement nouvelle,

Se félicitant de l'établissement de relations diplomatiques entre eux,

Sont convenues de ce qui suit :

Article premier

Dans les nouvelles circonstances politiques, les Parties s'engagent à développer des relations dans un esprit d'amitié, de coopération, de respect mutuel, de compréhension, de confiance et de bon voisinage, sur la base du droit international, ainsi que des principes de l'égalité souveraine, de la retenue de l'usage de la force et de la menace de l'usage de la force, de l'inviolabilité des frontières, de l'intégrité territoriale, du règlement pacifique des différends, de la non-ingérence dans les affaires extérieures, de l'autodétermination des peuples, du respect des droits de l'homme et des libertés fondamentales et de l'exécution de bonne foi des obligations découlant du droit international.

Article 2

Les Parties considèrent que la frontière existante marquée dans la zone qui les sépare est inviolable et affirment qu'elles n'ont aucune revendication territoriale à l'égard de l'autre Partie et ne présenteront pas de telles revendications à l'avenir.

Article 3

1. Dans le but de renforcer la sécurité, la confiance, la stabilité et la coopération, les Parties coopèrent activement dans le cadre des structures et mécanismes européens pertinents, sur la base de l'Acte final de la Conférence sur la sécurité et la coopération en Europe, de la Charte de Paris pour une nouvelle Europe, du Traité sur les forces armées conventionnelles en Europe, du Traité sur la non-prolifération des armes nucléaires et d'autres accords internationaux de désarmement.

2. Les Parties coopèrent dans le domaine de la sécurité et de la stabilité en Europe, notamment en matière de sécurité régionale, et soutiennent à cette fin le processus de désarmement en ce qui concerne les armes nucléaires, les armes chimiques et les autres types d'armes de destruction massive ainsi que les armes conventionnelles.

3. Afin de prévenir la prolifération des armes de destruction massive dans le monde, notamment en Europe, les Parties renoncent à la possession, à l'achat et à la production de telles armes. Les Parties veillent également à exercer un contrôle total de la production et de la conservation sur leur territoire de matières et de substances qui servent à des fins pacifiques mais qui peuvent être utilisées pour produire des armes de destruction massive, et un contrôle total de l'exportation de ces matières et substances, ainsi que des technologies permettant de les produire.

Article 4

1. Conformément aux principes de la Charte des Nations Unies, les Parties règlent les différends qui pourraient surgir entre elles exclusivement par des moyens pacifiques et répudient le recours à la force ou la menace du recours à la force dans les relations avec l'autre Partie.

2. Aucune des Parties n'a permis que des actes d'agression armée soient commis depuis son territoire par un ou plusieurs États tiers contre l'autre Partie.

3. En cas d'agression armée contre l'une des Parties par un ou plusieurs États tiers, l'autre Partie ne fournira aucune assistance militaire ni aucun appui politique de quelque nature que ce soit à cet État ou à ces États pendant toute la durée du conflit armé et agira pour régler le conflit conformément aux principes et procédures de la Charte des Nations Unies et aux documents de la Conférence sur la sécurité et la coopération en Europe.

4. Les Parties se consultent systématiquement sur les questions de sécurité internationale à tous les niveaux. Si l'une des Parties reconnaît qu'il s'est créé une situation ou un différend qui menace, peut menacer ou constitue une atteinte à la paix et à la sécurité internationales, les Parties se consultent sans délai sur les moyens de régler le différend ou de mettre fin à la situation qui s'est créée.

5. Les Parties développent la coopération militaire bilatérale mutuellement avantageuse sur la base d'accords distincts.

Article 5

Dans le but de renforcer et d'institutionnaliser davantage la Conférence sur la sécurité et la coopération en Europe et d'autres structures à l'échelle européenne, les Parties coopèrent dans les domaines politique, économique, environnemental, culturel, scientifique, humanitaire et juridique, notamment en créant, développant et diffusant conjointement des normes européennes dans ces domaines.

Article 6

1. Les Parties se consultent à différents niveaux, y compris au plus haut niveau, afin d'assurer le développement harmonieux de leurs relations mutuelles, y compris dans les questions multilatérales intéressant les deux Parties, notamment dans le domaine de la sécurité internationale.

2. Les Parties créent des conditions favorables au développement à grande échelle de la communication interparlementaire.

3. Les ministres des affaires étrangères des deux Parties se réunissent au moins une fois par an.

4. Les Parties renforcent la collaboration entre les entités compétentes du Gouvernement et de l'administration de l'État. En fonction des exigences des accords pertinents, des commissions conjointes sont établies.

5. Les Parties expriment leur intérêt commun pour une coopération régionale multilatérale.

Article 7

1. Les Parties favorisent une coopération économique mutuellement avantageuse fondée sur les règles du marché, y compris en matière de commerce, assurent des conditions favorables à cette coopération pour la protection des investissements, des technologies, des droits d'auteur et des brevets, appliquent les règles pertinentes du droit international concernant les flux de capitaux et la circulation des travailleurs, des biens et des services, et concluent des accords appropriés sur la coopération économique.

2. Les Parties facilitent le développement de la coopération entre les entreprises publiques et privées ainsi que les autres entités économiques.

3. Les Parties échangent leurs expériences et se prêtent mutuellement assistance dans le processus de formation et de développement d'une économie de marché.

4. Les Parties favorisent la coopération dans le domaine de la science et de la technologie.

Article 8

1. Les Parties coopèrent pour améliorer la réciprocité des liaisons de transport de transit, ainsi que les infrastructures connexes afférentes aux questions de transport dans leur ensemble, notamment les canalisations et lignes électriques.

2. Les Parties prennent des mesures pour améliorer et développer les télécommunications.

3. Les Parties favorisent la coopération internationale dans le domaine des transports et des communications. Leurs organes compétents concluent des accords distincts à cet égard, conformément aux normes et règles internationales.

Article 9

1. Les Parties s'efforcent d'assurer une sécurité environnementale durable et une nette réduction du niveau actuel de pollution. Conformément aux normes internationales, elles s'efforcent de prévenir toute pollution transfrontière, notamment par l'utilisation de technologies sûres et par une production respectueuse de l'environnement, en particulier dans les régions frontalières et dans les bassins des rivières Boug et San.

2. Les Parties s'efforcent d'éliminer totalement les menaces radioactives, chimiques et biologiques, conformément aux normes de l'Agence internationale de l'énergie atomique et aux autres normes internationales pertinentes. Elles s'informent mutuellement sans délai et créent des dispositifs d'alerte rapide et d'assistance mutuelle au cas où de telles menaces se produisent ou risquent de se produire.

3. Les Parties participent à la création d'une stratégie internationale coordonnée en matière de protection de l'environnement et, en particulier, accordent l'attention nécessaire à la protection de la faune et de la flore dans les deux États.

4. Les organes compétents des Parties concluent des accords spécifiques sur la sécurité et la coopération en matière d'environnement, conformément aux normes internationales.

Article 10

1. Les Parties contribuent à l'établissement et au développement d'une communication et coopération directes entre les régions, les villes ainsi que les unités administratives et les collectivités territoriales de la République de Pologne et de l'Ukraine. Une attention particulière est accordée à la coopération dans les régions frontalières. Les Parties coopèrent à la planification du développement potentiel des régions frontalières.

2. À cette fin, une commission intergouvernementale de coopération interrégionale est créée.

3. Les Parties augmentent le nombre de points de passage frontaliers et veillent à la réalisation des contrôles douaniers et frontaliers.

Article 11

1. Conformément aux normes internationales contraignantes en vigueur en matière de protection des minorités nationales, les Parties reconnaissent aux membres de la minorité polonaise en Ukraine et de la minorité ukrainienne en République de Pologne, individuellement ou conjointement avec d'autres membres de cette minorité, le droit de préserver, d'exprimer et de développer leur identité ethnique, culturelle, linguistique et religieuse sans aucune forme de discrimination et dans des conditions d'égalité complète devant la loi. Les Parties prennent les mesures nécessaires à l'exercice de ces droits, en particulier les droits :

- d'apprendre leur langue maternelle et d'enseigner dans leur langue maternelle, de l'utiliser librement et d'avoir accès à des informations dans cette langue, ainsi que de diffuser et d'échanger celles-ci
- de créer et de maintenir leurs propres institutions et associations éducatives, culturelles et religieuses
- de professer et de pratiquer leur religion
- d'utiliser leurs prénoms et noms de famille dans l'orthographe reconnue de leur langue maternelle
- d'établir et de maintenir des relations sans entrave entre eux, dans leur pays de résidence et au-delà des frontières.

2. Les Parties confirment que l'appartenance à une minorité nationale relève du choix individuel et que ce choix ne doit pas avoir de conséquences défavorables. Chaque Partie protège sur son territoire l'identité nationale de la minorité de l'autre Partie contre toute action menaçant cette identité et crée les conditions pour la renforcer.

3. Toute personne appartenant à la minorité polonaise en Ukraine ou à la minorité ukrainienne en République de Pologne est tenue, comme tout citoyen, d'être loyale envers l'État dans lequel elle vit et de se conformer aux lois de cet État.

Article 12

1. Les Parties adoptent et appuient des mesures visant à maintenir et à développer les traditions positives issues de leur patrimoine commun et à surmonter tout préjugé et stéréotype négatif dans les relations entre les deux peuples. À cette fin, les Parties créent les conditions favorables à l'échange d'informations fiables sur tous les aspects de leur vie sociale et culturelle.

2. Conscientes de l'importance particulière de la coopération dans le domaine humanitaire, les Parties encouragent la communication ouverte entre les ressortissants des deux États, ainsi que la collaboration des organisations sociales, des partis politiques et des associations scientifiques et artistiques.

3. Reconnaissant le rôle vital de la jeune génération dans l'établissement de nouvelles relations entre les peuples, les Parties encouragent le développement de relations amicales entre les jeunes des deux États.

4. Les Parties apportent leur soutien à la promotion de la communication dans les domaines du sport et du tourisme.

Article 13

1. Sur la base des valeurs positives partagées par la Pologne et l'Ukraine au cours de nombreux siècles d'héritage culturel commun et de leurs contributions à la civilisation européenne, les Parties encouragent la coopération dans les domaines de la culture, des sciences et de l'éducation conformément aux normes mondiales et européennes décrites en détails dans les conventions de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, de la Convention culturelle européenne de 1953 et dans les documents de la Conférence sur la sécurité et la coopération en Europe, y compris ceux du Colloque de Cracovie sur le patrimoine culturel des États participant à la Conférence sur la sécurité et la coopération en Europe.

2. Dans le but de partager les connaissances sur les réalisations nationales dans les domaines de la culture, des sciences et de l'éducation, et dans un souci de promotion de nouvelles réalisations dans ces domaines, chacune des Parties, sur la base d'accords distincts, établit des centres d'information et de culture sur le territoire de l'autre État et apporte un large soutien à leurs activités. Les Parties facilitent également la diffusion des journaux et du matériel imprimé et audiovisuel de l'autre État et collaborent par l'intermédiaire de la radio, de la télévision et des agences de presse.

3. Les Parties développent diverses formes d'échanges culturels et encouragent la coopération entre les institutions et associations culturelles, y compris les partenariats créatifs et la communication directe entre les artistes.

4. Les Parties assurent la protection juridique, matérielle et autre appropriée des valeurs, monuments et objets se trouvant sur leur territoire et associés au patrimoine culturel et historique de l'autre Partie, et s'efforcent d'en assurer la découverte, la préservation, la collecte et la circulation dans le domaine culturel, notamment en facilitant l'accès. En outre, conformément aux normes prévalant en droit international public, aux accords bilatéraux et aux autres normes internationales, les Parties s'efforcent de retrouver et de restituer les biens culturels et historiques qui ont disparu, qui ont été exportés illégalement ou qui, pour toute autre raison illégale, se trouvent chez l'autre Partie.

5. Les Gouvernements des Parties désignent des représentants chargés de prendre les mesures appropriées à la résolution de ces questions.

Article 14

Les Parties s'efforcent de renforcer la coopération entre les écoles, les établissements d'enseignement supérieur et les institutions universitaires, notamment par des échanges de chercheurs, d'enseignants, d'étudiants, de diplômés et de bénéficiaires de bourses et encouragent les travaux de recherche conjoints.

Article 15

Les Parties appuient la coopération en matière d'éducation, y compris l'enseignement de la langue polonaise en Ukraine et de la langue ukrainienne en République de Pologne, dans les écoles, les établissements d'enseignement supérieur et d'autres institutions.

Article 16

1. Les Parties développent, approfondissent et améliorent les relations juridiques et consulaires, y compris l'assistance juridique en matière civile, pénale et administrative, en tenant compte de leurs systèmes juridiques ainsi que des accords bilatéraux et multilatéraux, en particulier des conventions pertinentes du Conseil de l'Europe.

2. Les Parties coopèrent pour lutter contre la criminalité organisée, le terrorisme, les crimes financiers, les crimes liés à la drogue, la contrebande d'œuvres d'art, les actes illégaux qui constituent une menace pour la sécurité de l'aviation civile et du transport maritime, la production et la circulation de fausse monnaie, la contrebande et d'autres types de crimes. Les clauses et conditions de la coopération à cet égard sont convenues séparément.

Article 17

1. Les Parties favorisent une coopération globale en matière de soins de santé et d'hygiène, notamment en vue d'éradiquer les maladies transmissibles et les maladies liées à la civilisation moderne et à d'autres facteurs environnementaux, et de prévenir ces maladies. Les Parties échangent des informations dans ces domaines.

2. Les Parties coopèrent dans les domaines de l'assurance et de la protection sociale.

Article 18

1. Les Parties affirment et revendiquent le droit de protéger et, conformément aux règles du droit international public, notamment du droit humanitaire, ainsi qu'aux coutumes nationales et religieuses, d'entretenir les tombes, cimetières et lieux de sépulture militaires et civils qui se trouvent actuellement, ou seront découverts à l'avenir, sur leur territoire et qui sont des lieux de mémoire et d'honneur pour les ressortissants de l'autre Partie.

2. Les ressortissants des deux Parties ont accès aux tombes, cimetières et lieux de sépulture de leurs compatriotes situés sur le territoire de l'autre Partie.

Article 19

Les dispositions du présent Traité ne portent pas atteinte aux droits et obligations résultant d'accords bilatéraux et multilatéraux qui contiennent des dispositions contraignantes concernant les relations de chacune des Parties avec d'autres États.

Article 20

Le présent Traité est enregistré auprès du Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies conformément à l'Article 102 de la Charte des Nations Unies.

Article 21

1. Le présent Traité est soumis à ratification et entrera en vigueur à la date de l'échange des instruments de ratification, qui sera effectué à Kiev.

2. Le présent Traité est conclu pour une période de 15 ans. Il sera par la suite prorogé tacitement, chaque fois pour une période de cinq ans, sauf si l'une des Parties y met fin par une notification envoyée un an avant l'expiration de la période de validité en cours.

FAIT à Varsovie, le 18 mai 1992, en deux exemplaires, chacun en langues polonaise et ukrainienne, les deux textes faisant également foi.

Pour la République de Pologne :

[SIGNÉ]

Pour l'Ukraine :

[SIGNÉ]